

Интервју со проф.
д-р Горан Калогера:
Пред нови можности
и перспективи

Свечен прием
за Денот на
независноста
на РМ во Загреб

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXI 2014.
ЈУЛИ – АВГУСТ
SRPANJ – KOLOVOZ
ЦЕНА 5 кн

ISSN 1333-7769

БРОЈ

90

Весело за Илинден во Хрватска

Летни кампови Македонски јазик се учеше на Шолта и во Охрид

PROCULIN®

Za Vaše oči

KAPI ZA OKO (naphazolinum)

- ✓ Kod alergijske upale očiju
 - ✓ Kod crvenila i svrbeži očiju
- 1-2 kapi, 4 puta dnevno

TEARS (umjetne suze)

Medicinski proizvod

- ✓ Vlaži i štiti suhe oči
- 1 kap u oko 2-3 puta dnevno

LENS (otopina za leće)

Medicinski proizvod

- ✓ Za sve vrste kontaktnih leća
- ✓ Preporučuje se za osjetljive oči
- ✓ Antibakterijska kutija

ALKALOID
Brinemo o zdravlju

PRIJE UPOTREBE PAŽLJIVO PROČITATI UPUTU O LIJEKU ILI MEDICINSKOM PROIZVODU.
ZA OBAVIJESTI O INDIKACIJAMA, MJERAMA OPREZA I NUSPOJAVAMA UPITAJTE SVOG LIJEČNIKA ILI LJEKARNIKA

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Васил Тоциновски – Ријека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Биљана Митревски – Сплит

Тодор Брдарски – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христовулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

**Агол на уредникот
Urednikov kutak**

Јавна дипломатија

Островот Шолта и градот Шибеник во август и септември годинава се најдоа во улога на вистински лидери во доменот на релативно новата културно-политичка сфера, позната како јавна дипломатија, сфера во која на најубав начин се промовира пријателството и доближувањето на двете пријателски земји и двата народа, македонскиот и хрватскиот. Имено, на Шолта, благодарение на високите културно-образовни стандарди што Хрватска несебично ги применува кон македонското малцинство, продолжува со работа летното школо за изучување и негување на македонскиот јазик, што благодарение на хрватските медиуми ги промовира малите Македончиња во вистински амбасадори на својата татковина. Токму тука е препознаена и улогата на „јавната дипломатија“ која придонесе и многу хрватски дечиња да се дружат со малите Македонци, да рецитираат, танцуваат и пеат на македонски и на хрватски јазик и да се запознаваат со културните вредности на обете држави.

Во тој контекст и во рамките на тие асоцијации можеме да се преместиме само педесетина километри северно од островот Шолта, во Шибеник, каде што на почетокот на септември гостуваше македонска фаланга од Детскиот културен центар во Скопје. Како и нашите деца на Шолта, и тие се најдоа во благородната улога на македонски амбасадори и директни субјекти на јавната дипломатија. Имено, македонската фаланга која настапуваше под македонското знаме, предизвикаа вистински овации кај многубројните посетители и учесници на Меѓународниот саем во средновековниот Шибеник.

И не само примерите од Шолта и Шибеник, туку и многу други во кои е вклучена македонската дијаспора во Хрватска, говорат за моќта на јавната дипломатија која и во овие случаи се манифестираше на најубав начин. За што станува збор? Не само што е поттикнат интересот за македонската историја и култура и се воспоставени нови пријателства, туку хрватските медиуми не пропуштија прилика настанот со фалангите да го поврзат со посетата на хрватскиот премиер кој на 9 септември беше во Македонија.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Иселеништвото е најголемиот капитал што го имаме во светот

Ова го истакна министерот за надворешни работи на РМ, Никола Попоски на Петтата годишна конференција на иселеничките организации што се одржа во јули во Скопје

Петтата годишна конференција на иселеничките организации се одржа на 23 и 24 јули во Скопје во амфитеатарот на Министерството за надворешни работи. Нејзин организатор е Агенцијата за иселеништво на Република Македонија. Во својата воведна реч Васил Наумов, директор на Агенцијата, меѓу другото истакна дека станува збор за најголемиот собир на македонското иселеништво досега воопшто. Конференцијата ја поздрави и отвори Трајко Велјаноски, претседател на Собранието на Република Македонија. Во неговата дводневна работа учествуваа претставници од Хрватска, Србија, Шведска, Австралија, САД, Босна и Херцеговина, Франција, Австрија, Швајцарија, Германија, Данска, Велика Британија, Полска и Литванија. Првиот работен ден беше посветен на една од најактуелните и горливи теми, а тоа е чувањето и негувањето на македонскиот јазик и на културата на припадниците на заедниците во Република Македонија кои се мнозинство и поддршка на конкретни проекти и активности на иселениците и иселеничките организации од страна на надлежните државни органи. Меѓу референтите беа проф. д-р Васил Тоциновски од Заедницата на Македонците во Република Хрватска со тема за македонскиот јазик во образовниот систем на Република Хрватска и Инес Цебовиќ од Македонско-хрватското здружение *Спектрум* од Загреб, која го решише за ситуацијата на македонското во Хрватска и хрватското во Македонија – состојба на студенти и млади луѓе.

Вториот ден почна со средба со министерот за надворешни работи Никола Попоски. „Иселеништвото е најголемиот капитал што го имаме во светот кое претставува нераскинлив дел од севкупноста на македонската сегашност и иднина“, истакна министерот. Во извонредна атмосфера потоа одговараше на бројни прашања од присутните. Во непосредна и плодна комуникација беше реализирана и втората тема чии интереси беа државјанството и избирачкото право. Во третата тема за организираноста и поврзаноста на иселениците од Македонија и нивните организации во светот и нивната соработка со Агенцијата за иселеништво на Република Македонија и организирање на форуми на иселеници според одделни професии, беа поднесени десетина мошне интересни и корисни исказувања. Остварувањето на пензиско право на иселениците е актуелно прашање, па оттука и интересот за него како четвртата тема во дијалогот со претставници од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување во Македонија. Интерес предизвика и завршната дискусија исполнета со прашања и одговори со пратениците од дијаспората Ристо Манчев, Павле Саздов и Васко Наумовски.

Конференцијата низ своите програми и содржини ги претстави опстанокот и творештвото на иселеничките организации. Тука треба да ги забележиме промоциите на уметнички слики и поезија од Силвана Миленкова, на стихозбирката *Анатомија на чувствата* од Лилјана Стоилковска Андонова и на книгата *Вечна светлина над Македонија* од Гордана Димовска. Претставници од Министерството за надворешни работи информираа за јавниот повик за проектни апликации наменет за правни и физички лица од редовите на македонското национално малцинство и дијаспора од Република Македонија. Народната и универзитетска библиотека *Св. Климент Охридски* на Летонската христијанска академија во Рига ѝ ги подари 135 тома македонска книжевност преведена на англиски јазик. Двата дена на Петтата годишна конференција на иселеничките организации заслужуваат највисока оценка, а нивниот организатор Агенцијата за иселеништво на Република Македонија се потврди како одличен и креативен домаќин. На свеченото затворање на конференцијата беа доделени одликувањата и признанијата *Македонија памти*.

Васил Тоциновски

Повелба на Република Македонија за ЗМРХ

Свеченото затворање на Петтата годишна конференција на иселеничките организации се одржа во Музејот на македонската борба за државност и самостојност во Скопје. Во прекрасна и свечена атмосфера претседателот на Република Македонија д-р Ѓорге Иванов ги врачи одликувањата и признањата *Македонија памти* за особени заслуги и достигнувања на физички и правни лица од иселеништвото, за афирмација на Република Македонија во

светот, во сите области на општествено делување. Заедницата на Македонците во Република Хрватска го доби признањето *Повелба на Република Македонија* за особени заслуги и достигнувања во својата дејност како организација за зачувување и афирмирање на македонските историски, културни и духовни традиции и вредности во светот, како и за придонесот за унапредување на пријателските односи и соработка на Република Македонија со Република Хрватска.

Признањето го прими проф. д-р Васил Тоциновски, раководител на Лекторатот за македонски јазик на Филозофскиот факултет во Ријека. Затворајќи ја Петтата годишна конференција на иселеничките организации Васил Наумов, директор на Агенцијата за иселеништво на Република Македонија, посака таа да биде вековита и лековита манифестација како израз на немерливата љубов кон својата татковина Македонија.

В. Т.

Благодарница за ЗМРХ

Заедницата на Македонците во Република Хрватска летово се закити со уште една вредна благодарница. Радио Македонија на Македонската радио телевизија на 8 август 2014 година ја одржа јубилејната 10.

Средбата на радио пријателите на емисијата „Глас од татковината“ на Радио Македонија во Дојран. На средбата беа доделени неколку благодарници на најзаслужните долгогодишни активни соработници и радио пријатели на емисијата *Глас од татковината* од страна на одговорниот уредник на Сателитската програма на Македонското радио – Радио Македонија, Вангел Божиноски.

Да потсетиме, по првиот остварен контакт со водителката Силвана Петровска, соработката на Заедницата и *Гласот на татковината* успешно трае веќе неколку години преку бројни телефонски јавувања и гостувања во емисијата, а особено се интензивира од минатата година кога новинарката Сузана Тодоровска специјално од Скопје дојде да известува за одржувањето на културната

манифестација *Рацинов ден – Бели мугри* во Самобор.

Во неможност на присуство на самата средба, во просториите на редакцијата на Радио Македонија во Скопје, благодарницата во името на ЗМРХ ја прими секретарот Елизабета Петровска, а ѝ ја врачи Даниела Левковска, една од водителките на емисијата *Глас од татковината*.

Е. П.

Остварен стремежот да имаме самостојна држава

По повод Денот на независноста на Република Македонија, Амбасадата на Република Македонија во Република Хрватска на 18 септември 2014 година во хотелот „Sheraton“ во Загреб организираше свечен прием

На покана од македонската амбасадорка, Н.Е. Даниела Караџоска, на приемот присуствуваа претставници на амбасади, истакнати личности од јавниот, политичкиот и културниот живот, претставници на македонското национално малцинство како и на останатите малцински заедници во Хрватска.

Хрватската и македонската химна беа испеани од страна на познатиот женски вокален етно состав Езерки, по што на присутните им се обрати амбасадорката Даниела Караџоска, говорејќи за важноста на создавањето независна Македонија.

„Независна, суверена и слободна Македонија беше сонот на генерации и генерации наши претходници. Остварување на стремежот да имаме своја, суверена и самостојна држава, Ре-

публика Македонија. Дозволете да им искажам благодарност на сите кои учествуваа во остварувањето на тој сон, на сите што ги дадоа своите животи за нашата слобода, што придонесоа за воспоставувањето на демократијата во Република Македонија.

Секој почеток има крај и секој крај има свој почеток. Верувам дека формалното приклучување на Република Македонија кон европското и евроатлантското семејство ќе биде почеток на крајот на сите обиди за негирање на нашето постоење. Ќе отвориме нов хоризонт пред нас, со нова иднина за Македонија.

За среќа, денес сме сведоци дека столбовите врз кои треба да почива македонската економија се веќе поставени. Имаме монетарна стабилност. Инфраструктурата што ја наследивме ја унапредуваме и подобруваме,

и се трудиме максимално да ја искористиме во функција на економскиот развој.

Роденденот не е само за државата и за нејзините институции. Роденденот е свечен ден за секој македонски граѓанин, за секој Македонец, Албанец, Турчин, Ром, Србин, Бошњак, Влак и за сите други. Роденден за секој христијанин, муслиман, евреин. Ден за гордост, ден за достоинство, ден за самопочит“, беше дел од говорот на амбасадорката.

Под водство на виолинистот Бруно Урлик следеше настап на групата Езерки во придружба на оркестарот 7/8 со прекрасна изведба на неколку македонски народни песни. Со закуска од македонски специјалитети и вино, продолжи пријатното дружење на присутните.

Е. Петровска

Прославен Денот на независноста на Македонија

Република Македонија денес одбележува 23 години од успешно спроведениот референдум на кој македонските граѓани се изјаснија за самостојна и суверена држава – со овие зборови претседателот на МКД „Охридски бисер“ од Загреб, Благој Штерјов, го започна својот говор како вовед во прославата по повод Денот на независноста на Република Македонија. Овој значаен датум од поновата македонска историја Друштвото во соработка со Советот на македонското национално

малцинство за Град Загреб го одбележи на 8 септември 2014 година со дружење, песна и свирка во просториите на Заедницата на Македонците во РХ.

Во оваа свечена пригода честитки за празникот упатија и Томе Апостолоски, претседател на Советот и Гзим Реџеџи, почесен конзул на РМ во РХ со седиште во Задар, со порака дека и Македонците во Хрватска, заедно и сложено, го даваат својот придонес за промоција и афирмација на Македонија. Меѓу присутните беа и свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински, претставничката на МНМ за

Загребската жупанија, Соња Хабуш, драмска-та актерка Костадинка Велковска и други.

Гостите ги забавуваше инструменталната група „Охридски бисер“ при Друштвото со изворни македонски песни и ора, а трpezата беше преполна со домашни специјалитети што ги подготвија членките на кулинарската секција. Празничната атмосфера што ги развесели бројните гости и им ги наполни срцата со радост и уживање, траеше до доцните вечерни часови.

Нека ни е честит и вековит роденденот на нашата мила татковина Македонија!

Е. П.

Македонија е мала држава која за никога не е закана

Ова го изјави хрватскиот премиер Зоран Милановиќ при посетата на Република Македонија на 9 септември. Тој посочи дека треба да се надмине наметнатата блокада со која се соочува Македонија на патот кон евроинтеграциите

Хрватска уште еднаш ја поддржа Република Македонија во нејзините напори за влез во Европската унија и НАТО, при што треба да се надмине наметнатата блокада врзана за името на земјата. Исто така, и Македонија и Хрватска се подготвени и посветени за натамошно

унапредување на односите, особено во делот на економската соработка.

Ова го договорија премиерите на двете земји Зоран Милановиќ и Никола Груевски, при посетата на хрватскиот претседател на Владата на Македонија на 9 септември, јавуваат македонските медиуми.

Премиерот Милановиќ изразил разбирање за проблемите и стравовите на некои држави.

„Историјата е нешто што не можеме да менуваме, а таа може да условува многу работи. Но, живееме во сегашноста, знам дека тоа звучи како фраза, но Македонија е мала држава која за никога

не е закана, и во светот развива доста забележителна бизнис клима“, истакна Милановиќ.

Што се однесува до патот на Македонија кон ЕУ, Милановиќ посочил дека Хрватска може да и помогне од технички аспект, пред сè во пренесување на сопственото искуство.

Според македонскиот премиер Никола Груевски, постои дополнителен потенцијал за продлабочување на економската соработка и трговската размена што би довело до реализација на заедничката цел во следните години, а тоа е Хрватска да стане уште поголем економски партнер на Република Македонија.

М. Г.

Пред нови можности и перспективи

На 29 мај 2010 година во Ректоратот на Универзитетот во Риека беше отворен првиот Почесен конзулат на Република Македонија во Република Хрватска. За почесен конзул беше именуван еден од најбележитите македонисти во светот, проф. д-р Горан Калогера. Неодамна свечено беше отворен новиот простор на Конзулатот во центарот на градот и е повод за овој разговор

Просторот на Почесниот конзулат на улица Долац број 3 е во градското средиште и тоа секако претставува нова извонредна можност за проширување и збогатување на неговата дејност.

Како што ви е познато досегашниот Почесен конзулат на Република Македонија беше сместен во зградата на Ректоратот на Универзитетот во Риека. Тоа беше убав простор, меѓутоа нефункционален, посебно заради неговата локација која што е подалеку од центарот на градот. Колку што мене ми е познато сите странски конзулати се наоѓаат во самиот центар на градот, па затоа со години сакав Конзулатот да го преселам во самиот центар, што најпосле и ми успеа. Адресата на Конзулатот сега е на Долац 3, во близина на хотелот Бонавиа и Универзитетската библиотека, има простор од 48 метри квадратни, многу е функционален и она што е најбитно, многу лесно може да се дојде до него.

Во борбата за новото удомување на Конзулатот веруваме дека Вашиот углед и напори беа потпомогнати од повеќе институции и личности, па можете ли да споменете некои од нив?

Секако, кога покренувате еден ваков проект разбирливо е дека не можете сами да го остварите. Тој бара логистика и што е најбитно, пари. Како што Ви е познато, почесниот конзулат не се финансира ни од хрватска ни од македонска страна, па затоа во неговата реализација морав да се повикам на своите пријатели, како Македонци, така и Хрвати. Сакам да му се заблагодарам на господинот градоначалник на Риека, м-р Војко Оберснел, кој безрезервно ми излегуваше во пресрет и многу помогна да

го добиеме овој простор. За големата обврска во пронаоѓање на просторот и за логистичката поддршка посебна благодарност имам за д-р Златко Делов, кој ми укажа на просторот и чија што ординација во последниве неколку месеци беше всушност логистичка база на целиот проект. Материјална поддршка имав од моите колеги од академската заедница, од деканите на Факултетот за хотелски и туристички менаџмент, Економскиот факултет, Учителскиот факултет, Филозофскиот факултет, како и господата ректори на универзитетите во Риека и во Пула. Посебно ме радува финансиската помош од македонското национално малцинство во Риека, како и од Заедницата на Македонците во Република Хрватска. Ја изразувам мојата благодарност до господата Михаило Давчевски, Здраве Зафиров и Илија Христовулов како први луѓе на правните субјекти на македонската заедница во Риека и во Жупанијата, како и до Вас.

Најавувате една нова визија во неговата поставеност и дејности. Покрај научната и културна соработка кои се на високо ниво, планирате проширување и на стопанската соработка.

Самите имиња почесен конзул и почесен конзулат укажуваат оти станува збор за почесни функции кои немаат некои поголеми овластувања во извршување на своите задолжувања. Меѓутоа, улогата на почесниот конзул е многу битна. Станува збор за личност која што покрај протоколарните обврски има цел да ги промовира вредностите на Република Македонија во Хрватска и да ја мотивира хрватската страна во многу области, почнувајќи од културната до еко-

номската сфера што подобро да се поврзе со Македонија. Досега одреден дел од тие области ги имам сработено многу добро, притоа мислам на културата, книжевноста, високото образование, лекторатот, потпишувањето договори за соработка меѓу нашите и македонските универзитети. Што се однесува до економските врски, а во поново време од почесните конзули сè повеќе се бара да ја иницираат економската соработка, тука за жал, немам многу сторено. Затоа сега формираме еден вид Стопански форум во чиј што состав ќе имаме истакнати стопанственици со чија што помош, се надевам, ќе се обидеме да дадеме сопствен придонес и во тој многу битен сегмент на нашите меѓународни врски. Секако, притоа нема да биде запоставена ни културната сцена, всушност работиме на програмата која што културните врски на Истра, Приморје-то и Горски Котар со

Македонија ќе ги донесе на повисоко ниво.

Риека и на поширок план е позната како бастион на македонскиот јазик и култура што е богато изразено и во 19. век. Какви се плановите за иднина на тој план?

Риека треба да има посебен статус во Македонија и тоа заради неколку причини. Во овој хрватски, мултиетнички толерантен град и жупанија десет години на Педагошкиот факултет се одржуваа студии по македонистика. Денеска Филозофскиот факултет во Риека го има најбројниот, најквалитетниот и најпосетениот лекторат за македонски јазик во светот. Тука не се предава само јазик, туку и македонска култура и цивилизација, како и различни периоди од македонската книжевност. Македонското малцинство ги ужива сите права и активно дејствува во оваа средина, почитувајќи ја Хрватска, а негувајќи ги притоа своите национално културно наследство и религија. Филозофскиот факултет пред неколку години го втемели меѓународниот хрватско-македонски научен собир за книжевните и јазичните врски, кој имаше четири изданија и исто толку објавени зборници на хрватски и на македонски јазик. МАНУ на еден граѓанин на Риека, поточно мене, ми укажа доверба и ме избра за свој надворешен член, а Универзитетот *Св. Кирил и Методиј* во Скопје додели два почесни доктората на наши универзитетски професори, на академикот Даниел Рукавина и мене. Значи, би рекол дека Риека со неколку институции и луѓе е доста присутна во Македонија. Во Риека впрочем, е поставена и спомен плоча на Андреја Петкович – Башиноселец, руски царски конзул во Риека во текот на 19. век. Наш приоритет сега ни е да го сочуваме високиот квалитет на Лекторатот и на актуелниот лектор, да ја интензивираме културната и стопанската соработка и да ја продолжиме одличната меѓу универзитетска соработка.

И досега, а веруваме и натаму, Почесниот конзулат ќе помага во разрешување на многу егзистенцијални потреби не само на македонската заедница, туку и пошироко.

Секако, во рамки на своите можности. Секој Македонец или Македонка се добредојдени во Конзулатот. Тој всушност е делче од македонската земја во Хрватска. Тука можат да се чувствуваат како во свој дом. Конзулот ќе има одредено време и ќе ја нуди својата помош согласно со неговите овластувања и можности, а во соработка со локалните власти.

За крај, како ја оценувате досегашната соработка меѓу двете држави и што Вие како почесен конзул предлагате во нејзиното унапредување?

Не е мое да ги коментирам односите меѓу двете земји. Впрочем и не сум доволно информиран за тоа. Како што и сами знаете, кај нас е мошне динамично и моите податоци за Македонија во главно ги добивам од весниците преку интернет. Хрватска е во предност со тоа што стана членка на ЕУ и на НАТО. Мислам оти некои аспирации кон Македонија и натаму се присутни, додека Хрватска тие проблеми ги реши. Нашите односи, ако можам да ѝ верувам на госпоѓа Весна Пусиќ, се повеќе од добри, а јас целосно го споделувам нејзиното мислење. Хрватска ја поддржува Македонија на нејзиниот пат кон ЕУ и НАТО, а Македонија направи хуман гест и безрезервно учествува во поплавените краишта во Хрватска. Тоа покажува оти односите меѓу нашите владејачки гарнитуре се добри, меѓутоа моите искуства од теренот навистина потврдуваат дека меѓу обичните луѓе од различни структури постои искрено пријателство и тоа е она што посебно ме радува. Еве на сопствените примери, Вие во Хрватска се чувствувате подеднакво добро како и во Македонија. Тука имате многу пријатели и колеги, како и јас во Македо-

нија. Тоа се оние добри релации кои треба да се негуваат. Што се однесува до некои сугестии, не мислам оти треба нешто посебно да ѝ кажам на Македонската влада освен една работа – треба да посветуваат повеќе внимание и почесто да комуницираат со почесните конзули. Се надевам оти *Македонски глас* се чита во македонското Министерство за надворешни работи.

Вие сте почитуван истражувач на македонската книжевна историја. Можете ли да ја подотворите вратата на Башата работна соба и да видиме дали има нешто ново и на тој план?

Ако говориме за мојата примарна професија како професор на Филозофскиот факултет и како книжевен историчар, кај мене секогаш има нешто ново. Информиран сум оти мојата книга *Македонскиот 19. век* е преведена на македонски јазик и наскоро излегува од печат во издание на *Македоника литература* од Скопје. За објавување подготвена е книгата есеи *Македонски теми без дилеми*, а го покренав и меѓународното научно списание *Корчула*, па очекувам текстови и од македонските колеги. Мојот текст *Крлежа и Македонија во три чина*, е поместен во книгата припремена од академик Томе Серафимовски. Мислам оти тоа е доста за годинава, иако моето перо, односно творештво никогаш не мирува.

Васил Тоциновски

Свечено и достоинствено за Илинден во Голубињак

Поминаа 111 години од востанието во Крушево, од Крушевската Република и нејзиниот „Манифест“ со кои македонскиот народ на најверлив начин ја искажа сопствената припадност во семејството на слободните и културни европски народи. Вториот Илинден со АСНОМ пред 77 години ја конституираше македонската државност и со македонскиот како државен јазик се вгради во цивилизациските придобивки на светот

Илинден е еден од најголемите и најубави празници на Македонија. Тој на најверлив начин ги одразува традициите, континуитетот и непокорот на македонскиот народ. Овој национален празник бил и останува верба во себе и во вековните народни идеали со сопствена борба и жртви да се избориме за своите национални и социјални права и слободи.

Централната прослава на Илинден за Македонците во Република Хрватска се одржа на 2 август 2014 година во прекрасниот амбиент на паркушумата Голубињак во општината Локве, Горски Котар. По две години пауза негови домаќини беа Македонското културно друштво *Илинден* од Риека, претставникот на македонското национално малцинство за При-

морско-горанската жупанија, Советот на македонското национално малцинство за град Риека и Македонската православна црковна општина *Св. цар Константин и царица Елена*. Прославата се одржува под покровителство на Советот за националните малцинства при Владата на Република Хрватска, Приморско-горанската жупанија и градот Риека со посредство на За-

едницата на Македонците во Република Хрватска. Голем придонес за манифестацијата да доа општината Локве, *Алкалоид* од Загреб и Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб. И во оваа пригода Заедницата им упатува благодарност.

На светиот ден Илинден во Голубињак имаше повеќе од четиристотини учесници од Риека, Пула, Задар и

Загреб, како и од соседните земји, Македонци и нивни пријатели. Присутните ги поздрави и празникот им го честита Илија Христодулов, претседател на МКД *Илинден* и на Заедницата на Македонците во Република Хрватска. Среќата беше немерлива и изразена со громогласен аплауз по повод добиеното државно признание *Повелба на Република Македонија* за Заедницата на Македонците во Република Хрватска од претседателот на Република Македонија, д-р Ѓорге Иванов. Во своето инспиративно обраќање почесниот конзул на Македонија во Хрватска со седиште во Ри-

ка, академикот Горан Калоѓера, посебно го одбележа чествувањето на Илинден како манифестација – аргумент на македонскиот идентитет и самобитност. 111 години се минати од востанието во Крушево, од Крушевската Република и нејзиниот *Манифест* со кои македонскиот народ на најuverлив начин ја искажа сопствената припадност во семејството на слободните и културни европски народи. Вториот Илинден со АСНОМ пред 77 години ја конституираше македонската државност и со македонскиот како државен јазик се вгради во цивилизациските придобивки на светот.

На собирот беа прочитани и поздравните писма од претседателот на Република Хрватска, д-р Иво Јосиповиќ и од претседателот на Хрватскиот сабор, Јосип Леко. Во име на Приморско-горанската жупанија се обрати заменикот жупан Петар Мамула, а од општина Локве нејзиниот началник Тони Штимац. Организаторите посебно ја изразија својата благодарност до Комуналното друштво *Локварка* на општина Локве и до господинот Гржаниќ, за севкупната логистичка помош во реализацијата на оваа значајна манифестација.

Македонската музичката група *Балкани-*

ка бенд предводена од Далибор Ѓорѓевски од Крањ, Словенија, која што ја составуваат академски образовани уметници неуморно и виртуозно ги изведуваше песните и ората од македонската фолклорна ризница. Затреперија срцата и заиграа неуморно нозете, се развиорија македонските и хрватските знамиња како гласници на пријателството, довербата, љубовта и соработката меѓу македонскиот и хрватскиот народ. На трpezата највкусен беше традиционалниот грав со многу други специјалитети од домашната македонска кулинарска традиција.

Васил Тоциновски

Промовирање и ширење на македонскиот јазик

На Шолта и оваа година по осми пат се одржа летниот камп по македонски јазик, во кој беа вклучени 40 деца од Хрватска. Проектот го финансираше хрватското Министерство за наука, образование и спорт

Оваа година по осми пат се одржа школата по македонски јазик во летниот камп „Еуро клуб“ на островот Шолта во Хрватска. Околу 40 деца од Хрватска кои го изучуваат македонскиот јазик како изборна настава по моделот Ц и оваа година учествуваа во реализација на часовите по македонски јазик. Летниот камп на Шолта, кој се одржа од 27 јули до 3 август во организација на Заедницата на Македонците во Република Хрватска и македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит, финансиран е од Министерството за наука, образование и спорт на Република Хрватска.

Програмата за овој камп која ја одобри Министерството за наука, образование и спорт на Република Хрватска беше реализирана од страна на наставничките по македонски јазик Ивана Лазаревска од Загреб и Наталија Лекковска од Лабин.

На часовите децата го изучуваа македонскиот јазик преку игра, песна и креативност. Покрај јазикот, тие се запознаваа и со македонската историја, географските различности и убавини, како и со културните вредности и македонската традиција. Она што го чини овој камп посебен е и фактот дека еден дел од учениците кои ја посетуваат наставата по македонски јазик по модел Ц се од хрватска национална припадност, но со голема љубов ги посетуваат часовите по македонски јазик поради некои свои лични причини – пријатели и пријателки од македонското малцинство, песните на Тоше Проески или некакви блиски контакти со младите од Македонија.

Во состав на програмата на летниот камп се одржаа повеќе работилници, па децата имаа можност и креативно да се изразат на ликовната работилница која ја раководеа Ленче Лазаревиќ и Јасминка

Пландер. Од страна на аниматорите кои работат во кампот „Еуро клуб“ беа организирани и различни спортски натпреварувања, а и многу забавни содржини како што се избор на „мис“ и „мистер“ на кампот, спортска олимпијада и многу други.

Целта на овој проект е децата да се запознаат и да се доближат до своите македонски корени, да се запознаат со културното богатство на Република Македонија и да другаруваат преку изучувањето на македонскиот јазик. Најголема-

та придобивка од овој проект е тоа што по завршувањето на летната школа, децата ќе се вратат во своите средини и уште повеќе ќе го промовираат македонскиот јазик во Хрватска. Најголем успех во спроведувањето на проектот е поттикот на младата популација од припадниците на македонското национално малцинство во Хрватска да го научат јазикот на своето национално малцинство, да се запознаат со културата и традициите на матичната земја.

Биљана Митревски

Она што го учевме во Сплит, сега го доживеавме во Охрид

Шо повеќегодишни подготовки, Секторот за дијаспора на Министерството за надворешни работи на Република Македонија успеа да ја реализира идејата која беше прв пат промовирана од страна на МКД „Македонија“ од Сплит и прилепското здружение „Нè има“ уште пред шест години, а тоа е да се соберат сите деца од македонската дијаспора од околните држави на едно место, во едно училиште во Македонија.

Конечно и нашите мали припадници на македонското национално малцинство од Хрватска добија можност да поминат седум убави денови во најубавиот град во Македонија, на бреговите на најубавото македонско езеро – Охрид и Охридското Езеро.

Како го доживеаја овој настан, како им поминаа овие денови во Охрид и какви се нивните впечатоци од самата реализација на овој проект, се обидовме да дознаеме од една од нив. Да ви ја претставиме накратко. Јелена Новаковиќ, ученичка која оваа година го заврши основното образование во ОУ „Скалице“ во Сплит и која во минатите три години ја посетуваше наставата по македонски јазик по модел Ц која веќе шест години се одржува во ова училиште. Кога би ја прашале за нејзината врска со Македонија, таа ви одговара дека за сè се виновни Луција Блажевска и Бланка Филипова, две нејзини соученички со македонски корени кои заедно ја предизвикаа и таа да ја посетува оваа настава и да ја запознае татковината на нивните баби и дедовци. Ги помина и неколкуте летни училишта во „Рогач“ на Шолта, па

Јелена, Јудита и Луција

со нетрпение ја дочека веста дека оваа година дури пет наши девојчиња од Сплит заедно со останатите од Пула, Загреб и Риека, ќе земаат учество на Летното школо во Охрид.

Еве ги во кратко нејзините впечатоци од овој настан: „Сабота попладне беше време на нашето тргнување од Сплит за Загреб. Јас и моите четири другарки тргнавме за Загреб каде нè дочекаа уште три девојчиња од Риека, Пула и Загреб, заедно со водителката и наставничка Наталија Лековска. Со нетрпение го дочекавме автобусот кој дојде од Љубљана и донесе неколку деца кои исто така одеа за Охрид. Целодневниот пат преку Србија, каде што нè чекаа уште многу млади припадници на македонското национално малцинство од Србија, го искористивме за воспоставување контакти и пријателства со сите нив. Сите максимално возбудени не забележавме кога стигнавме во еден

прекрасен хотел на самото Охридско Езеро. Седумте дена колку што траеше ова школа прелетаа пребрзо и беа прекратки. Беа исполнети со заеднички дружења, капење, учење на македонски јазик, излеги во Охрид, Струга, НП „Галичица“ и Св. Наум.

Сето ова што досега го учевме на наставата по македонски јазик во Сплит, сега го доживеавме во стварност на лице место. Доколку ги додадеме сите бројни пријатели кои ги стекнавме од Словенија, Италија, Србија, Косово, Албанија, Босна и Херцеговина, па и од Грција, можам да заклучам дека сум многу среќна што имав можност да уживам во ова прекрасно искуство и ова прекрасно запознавање со оваа волшебна земја, па се надевам дека ќе имам уште многу такви прилики“, вели Јелена.

Што да се додаде на ова освен да и посакаме многу среќа и исполнување на нејзините желби и во иднина.

Биљана Митревски

МКД „Македонија“ го одбележа 8 септември

Како и секоја година од 1991 година, и оваа година на 8 септември припадниците на македонското национално малцинство организирано во МКД „Македонија“, МПЦО „Св. Наум Охридски“, Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит и со жупанискиот претставник за Сплитско-далматинската жупанија, Владимир Апостолски, во просториите на МКД „Македонија“ приредија свеченост по повод прославата на овој голем македонски празник од поново време.

Свеченоста на сплитските Македонци ја зголеми нивниот драг гостин и пријател, градоначалникот на Град Сплит Иво Балдасар, кој дојде заедно со шефот на Канцеларијата на Град Сплит, Драго Давидовиќ, да им го честита на Македонци-

те овој голем празник. На настанот присуствуваа и претставници на унгарското и бошњачкото национално малцинство од Град Сплит.

По интонирањето на хрватската и македонската химна од страна на пејачката група на МКД „Македонија“, збор зеде претседателот на МКД „Македонија“ и член на Советот на националните малцинства на Р. Хрватска, Ангел Митревски, кој во својот уведен говор ги поздрави ценетите гости и останатите припадници на македонското малцинство и нивните пријатели и се осврна во кратко на значењето на овој датум во поновата историја на Р. Македонија. Потоа му даде збор на градоначалникот Балдасар кој истакна дека сите овие луѓе се негови сограѓани и дека нема никаква разлика кој и на која

национална припадност припаѓа. Ги пофали Македонците и Македонките, а и останатите членови на МКД „Македонија“ како предводници на културниот и политичкиот живот на Град Сплит, за што доби голем аплауз од сите присутни.

Жупанискиот претставник Владимир Апостолски одржа впечатлив говор за значењето на 8 септември и за првиот македонски претседател од осамостојувањето на државата, Киро Глигоров, во тие турбулентни времиња. Програмата продолжи со уште неколку македонски народни песни исполнети од пејачката група на МКД „Македонија“ под водство на Олга Барбир, по што следеше дружење.

Биљана Митревски

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

**Razlika koja se vidi.
Savršeno je moguće.**

8 септември одбележан и во Пула

Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, Денот на независноста на Р. Македонија достоино го одбележи на 8 септември во просториите на Друштвото. На свечената прослава од името на Друштвото присутните ги поздрави секретарката на Друштвото, Милена Златеска, со краток осврт за значењето на празникот. Таа се задржа и на програмите на Друштвото за 2014 година, за работата на секциите во подрачјето на културниот аматеризам и за одржување на настапите и концертите во рамките на веќе одр-

жаните културни манифестации и на оние што се планирани до крајот на оваа година. Златеска ги посочи и одржаните кампови на македонски јазик на Шолта и во Охрид, на кои присуствуваа деца од македонската дијаспора.

- МКД „Св. Кирил и Методиј“ учествуваше во наведените летни програми, а даде придонес со своето присуство и на прославата на Илинден во Голубињак, Горски Котар, каде им се придружи на останатите членки на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, истакна Златеска. Таа додаде дека во текот на октомври е планирана

културната манифестација „Денови на глаголицата во Истра“ која ќе се одржи во Пула, како и Денот на антифашизмот на Р. Македонија, кој ќе се одбележи во просториите на Друштвото во Пула. За ноември и декември закажана е културната манифестација „Дено-

ви на Кочо Рацин“, која ќе се одржи во Пула. Во тек се и подготовките за одбележување на Денот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска со заедничка програма и концерт.

Водителката на Мешовитиот хор и музичката секција, професорката Бисерка Кухта, им го честита празникот на присутните членови и гости и ги најави подготовките за богатата програма планирана да се реализира до крајот на годината. Дружењето продолжи со рецитали, песни и ора. Посебно изненадување беше тортата што членката на Друштвото Гана Талеска ја подготви во чест на Денот на независноста на Македонија.

Тодор Брдарски

Концерт на МКД „Илинден“ во Крк

Пејачката група и оркестарот на МКД *Илинден* од Риека на 3 јули одржаа целовечерен концерт во Домот за пензионерите на Крк. Присутните ги поздрави потпретседателката Ивона Дуноски Митев при што посебно го истакна задоволството што МКД и Домот за пензионери се врсници. Во нивното постоење од 1991 година, тие ги извршуваат и афирми-

раат своите програми и резултати во остварување на подобра и посреќна човечка иднина. Летната сцена беше исполнета до последно место.

Со внимание и љубов се следеа изведбите на прекрасните македонски народни песни, како и неколкуте популарни наслови од хрватската музичка традиција. Песната на овој концерт беше мост на поврзување

и трајно пријателство меѓу македонскиот и хрватскиот народ. Секако треба да се одвојат солистичките изведби на Славица Чомов, Александра Пилчиќ, Сара Ѓурѓевиќ, Марјан Митев и Јуре Ружиќ. Пријатната музичка средба ја заокружи неповторливата песна *Македонско девојче* која прерасна во заедничко оро.

В. Т.

19. век е пресуден во конституирањето на македонската мисла и акција

Денот на независноста на Република Македонија и годинава свечено беше одбележан во Ријека. Организатор беше почесниот конзул на Р. Македонија во Р. Хрватска, проф. д-р Горан Калоѓера. Соорганизатори беа претставникот на македонското национално малцинство за Приморско-горанската жупанија, Советот на македонското национално малцинство за град Ријека и МКД *Илинден*.

Вечерта на 8 септември салонот на македонската заедница беше исполнет до последно место. По изведувањето на хрватска-

та и на македонската химна, присутните ги поздравија и празникот им го честитаа Бранко Шкробоња, претставник на жупанот на Приморско-горанската жупанија и Марко Филиповиќ, заменик градоначалник на Ријека. За празникот како дел од многувековната тра-

диција и континуитет на македонскиот непокор говореше почесниот конзул Калоѓера. Притоа тој истакна дека 19. век има пресудно значење во конституирањето и афирмацијата на македонската мисла и акција. Кресненското, Разловечкото, Илинденско-

то востание и Крушевската Република до АСНОМ и 8 септември, Константин Миладинов и Георгија Пулевски се високи коти на македонскиот идентитет. На свеченоста присустваа видни личности од политичкиот, јавниот и културниот живот на градот, како и претставници од повеќе национални заедници, а меѓу нив беше и Момчило Радивојевиќ, генерален конзул на Република Србија. Во културно-уметничката програма, пејачката и музичката група на МКД *Илинден* исполнија сплет од македонски народни песни.

В. Т.

Почит кон Македонија

И оваа година традиционално МКД „Билјана“ од Задар го одбележа празникот 8. Септември, Денот на независноста на Македонија. Присутни беа членовите на Друштвото како и некои претставници од останатите малцински друштва кои дејствуваат во За-

дар. На самиот почеток, претседателката Мирјана Мајиќ одржа пригоден говор во врска со празникот и неговото значење, па оние кои не беа доволно запознаени со овој дел од историјата на Македонија имаа прилика да чујат за важноста на овој датум, што тој ден значи

за Македонија. Мајиќ даде историска слика и осврт на случувањата во Македонија во минатото и денес, но со блага дистанца и без никаква политичка димензија. Таа истакна колку е важно и за сите Македонци во дијаспората да го одбележат Денот кој ја слави сувереноста и самостојноста на Македонија, но да не забораваат и на онаа Македонија која беше дел од некои минати системи.

Прославувањето на државните празници на Македонија е од големо значење, истакна таа, бидејќи само така се зачувува македонскиот дух во дијаспората и се оддава почит на матичната земја која секако,

никогаш не се откажала од Македонците кои се насекаде по светот. Исто така, таа смета дека ова е од голема важност и за претставниците на градот Задар со кои би можела да се воспостави соработка за поголема манифестација на овој ден. По кратката дискусија во врска со актуелните прилики во Македонија и Хрватска, прославата продолжи во навистина весела атмосфера и со традиционална македонска песна. Присутните уживаа во уште една дружба организирана во Задар, но со македонски шарм.

Е. К. К.

Импресивен настап на македонската фаланга во Шибеник

На 10. јубилеен Меѓународен саем во средновековниот Шибеник, меѓу 350 учесници беше и македонската фаланга од Скопје која целосно ги освои симпатиите на посетителите на оваа културна манифестација. Со својата појава и посебно подготвената програма предизвикаа вистински интерес и внимание кај присутните

Македонските претставници на овогодешното издание на Меѓународниот саем во средновековниот Шибеник беа вистинско освежување во содржините кои се веќе вообичаени за вакви настани. Со изведбата на старо антички танц во кој беа вметнати и елементи на борба, беа вистинска атракција и пробудија голем интерес кај посетителите и секако, измамија бурни аплаузи.

Кореографијата ја потпиша младата балерина Татјана Кипровска, која зад себе има респектабилно балетско искуство, бидејќи со балет се занимава уште од најрана возраст.

- Долго време го анализирав животот на античките Македонци, како живееле, како се бореле, каков бил односот кон жените. Прегледувајќи доста материјали и дојдов на идеја сето

тоа да го поставам во една музичко-сценска точка која ја нарековме „Македонија крв и љубов, прва држава на Балканот од Антиката“, која премиерно ја изведовме во Шибеник, ни изјави Татјана, која со својот настап освои огромни симпатии кај гледачите.

Македонската фаланга која претставува дел од Туристичката стража во Скопје ја предводеше директорката на Детскиот културен центар, Ружа Горѓеска. Таа ја искористи приликата и упати покана шибенски претставници да дојдат во возвратна посета на Скопје. Во протоколарниот дел, организаторите и гостите разменија и пригодни подароци. Заменикот градоначалник на Шибеник, Никица Пенџер, на македонската екипа ѝ го подари овогодешниот саемски сувенир

- шибенска капа рачно изработена со материјали за промоција на Градот Шибеник, а директорката Горѓеска во спомен на нивниот престој на своите домаќини им подари теракотна икона од Музејот на Македонија.

Ова е петта година како редовно македонски учесници учествуваат на Саемот во средновековен Шибеник. Иницијативата и организацијата за гостувањето на Македонската фаланга во Шибеник е на Сашо Георгиевски, претседател на Здружението „Хрватско македонско тангенто“ (во основање) и Милена Георгиевска, главен и одговорен уредник на „Македонски глас“.

Инаку, досега со голем успех во Шибеник Македонија ја претставуваа солистката на Македонската опера, Дешира Ахмети, реномирани македонски стопанственици, прет-

ставници на винарии, МКД „Македонија“. Македонската амбасада на Градот Шибеник му подари едисија од 130 тома македонска книжевност преведена на англиски јазик.

- Драго ни е што во последните години навистина успеавме да понудиме разни екипи и содржини за оваа респектабилна меѓународна манифестација и македонските претставници во најсилно светло да ја претстават Република Македонија, вели Сашо Георгиевски.

Настапот на македонската фаланга лично го поздрави министерот за туризам на Република Хрватска, Дарко Лоренџин, кој смета дека ваквите настани се вистински мост за зближување на македонскиот и на хрватскиот народ.

Милена Георгиевска

Искуство што никогаш не се заборава

„Милоста кон народниот јазик е наш долг и наше право. Ние сме должни да го милуваме нашиот јазик, зашто тој е наш исто така како што е наша татковината... Еден народ што си го загубил својот јазик личи на еден човек што си го загубил патот и не знае од каде иде и на каде оди и којшто не знае зошто оди ваму, а не онаму или таму...“ – (Крсте Петков Мисирков, „За македонските работи“)

Екој летен камп е богато и вредно искуство за децата што го посетуваат. Летното училиште пак, за учениците што ја посетуваат изборната настава по македонски јазик и култура во ОУ „Никола Тесла“ во Загреб, е искуство што никогаш не се заборава. Затоа што се одржува во Македонија, во прекрасниот град Охрид, затоа што се изучуваат македонскиот јазик и култура, затоа што се спојуваат едукацијата, креацијата и забавата во едно. Прошетки, дружење, учење, сонце, плажа, вода, разни игри за забава, се само дел од нивните бројни активности. И сето тоа нагласено со посебен акцент на емотивните доживувања.

Во организација на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб и

Агенцијата за иселеништво на Република Македонија и оваа година, 15 ученици го посетија Летното училиште во Охрид. Предводени од педагошките водителки и учителки, Лидија Јадрешиќ, Сандра Хусњак и Јасминка Можгон Јариќ, на 3 август со Хисаровиот жолт автобус тргнаа на пат, кој иако беше долг, на нив им помина за час, и веќе следниот ден на пладне стигнаа пред хотелот „Конгресен центар“ каде што беа сместени.

Професорката Милка од Министерството за образование и наука на РМ ја водеше наставата по македонски јазик два пати дневно по два часа, а во слободното време децата уживаа капејќи се во бистротопло езеро и разгледувајќи ги културно-историските знаме-

нитости. И овој пат повторно имаа прилика да научат нешто ново за Македонија, за нејзиното минато и сегашност. Го посетија селото Вевчани, кое се наоѓа на 14 км од градот Струга на падините на планината Јабланица и познатите вевчански извори, а научија и за вевчанскиот карневал. При посетата на Струга, родното место на браќата Константин и Димитрија Миладиновци, професорката по историја Лилјана Гушевска од Скопскиот институт за национална историја им раскажуваше за нивниот живот и дело, за нивното очување на македонскиот народен јазик и за соработката со бискупот Ј. Ј. Штросмаер, а учениците ја прочитаа константиновата песна „Т’га за југ“. По разгледувањето на градот каде реката Црн Дрим

истекува од Охридското езеро, излетот го завршија одморајќи на една ливада и уживајќи во прекрасната глетка.

Прошетката по Охрид ги однесе до Античкиот театар кој бил изграден уште пред два милениуми и до Националната работилница за рачна изработка на хартија, што им беше многу интересно, но она што учениците особено ги воодушеви беше излетот со брод до изворите на Црн Дрим и манастирот „Св. Наум“. Манастирот се наоѓа на најјужната страна од Охридското езеро непосредно до македонско-албанската граница, а Св. Наум Охридски, кој бил најблизок соработник на Св. Климент Охридски, го подигнал пред крајот на својот живот и таму е и погребан во 910 година. Инаку, Св. Наум бил чудотворец и неговите чудотворни мошти кои почиваат во манастирската црква

до ден денес восхитуваат со многубројни чуда, а кога ќе ставите уво на неговиот гроб се слуша чукањето на неговото срце. И тука, во преубавата градина на манастирот, каде што слободно шетаат пауни или рајски птици, учениците си направија пикник, за потоа да продолжат со истражување до наколната населба или Музејот на вода во „Заливот на коските“. Со повторното капење во езерото впечатоците од овој излет беа потполни.

Последниот ден учениците на организаторите им подготвија изненадување и во знак на благодарност на Агенцијата за иселеништво на РМ и подарија книга на впечатоци која сами ја осмислија и изработија, а потоа пред сите присутни го изведе рециталот за Македонија и драмската претстава „Заспаниот октомври“. Така, и овогдишното Летно училиште се за-

врши со ведре смеа и забава, со понекоја скриена солза, но и со ветување повторно да се видат следната година. На 10 август сите заедно повторно се качија во жолтиот Хисаров автобус кој безбедно ги врати во Загреб, каде со големо нетрпение едвај дочекаа на своите најмили да им прераскажат за убавите доживувања во Македонија.

Учењето на македонскиот јазик е основен услов за зачувување на македонскиот идентитет. Затоа, како што вели Мисирков, не смееме да го загубиме својот јазик. Летното училиште во Македонија на децата им дава прилика да ја запознаат нашата прекрасна татковина, историјата, обичаите и традицијата, подобро да го совладаат македонскиот јазик, а со тоа и да го засакаат.

Е. Петровска

Со пензионерите во општина Маркушица

МКД „Браќа Миладиновци“ ова лето имаше два настапи во Славонија на кои ја претстави македонската култура, музика и традиција.

Првиот настап беше во општина Маркушица на 14 јули 2014 год. Оваа мала општина се наоѓа во непосредна близината на населбата Борово, Вуковар, а таа вечер беше исполнета со

звучи на македонскиот фолклор.

Во полната сала на Домот на општината, заедно со домаќините, пензионерите и љубителите на македонскиот фолклор од Маркушица, најнапред весело се распеаја секогаш расположените „Вардарки“. Тие настапија со осум традиционални македонски песни под палката

на Слободан Цветичанин (ќе ги споменеме само „Среде Скопје Вардар тече“, „На Струга дуќан да имам“, „Никнало цвеќе шарено“, „Каранфило фил-фило моме“ и други), што претставува своевиден мини вечерен концерт на нашата секција. Настапот на „Вардарки“ го обогатија младите инструменталисти од „Т’га за југ“. Помеѓу двата блока на настапот на „Вардарки“, се разиграа и членките на фолклорната секција „Танец“ предводена од Мирта Гало со две песни, „Билјана платно белеше“ и „Тресеница“, додека во предворјето на Домот, на штандови се претставија и членовите на етно работилницата „Везилки“ со своите прекрасни домашни изработки. Сите заедно пак, настапот на нашето Друштво го заокружија со „Македонско девојче“ на кое во оро се фатија и домаќините!

J. T.

На петтата фолклорна смотра во Виљево

Вториот настап на МКД „Браќа Миладиновци“ во Славонија беше на 19 август 2014 година, во славонското село Виљево.

Петтата фолклорна манифестација во организација на КУД „Герам“ од Виљево „Од коноп и лен до ткаена вреќа“ оваа година, како што вели и самиот наслов, беше во чест на виљевската вреќа од коноп и лен. Селото тој ден беше преубаво: накитени капи, домашна ракија и колачиња на секој чекор ги дочекуваа гостите на петтата смотра на фолклорот. Смотрата започна со интонирање на неслужбената народна химна на селото Виљево која и самата е посветена на вреќата како препознатлив производ кој се подарувал и чувал во ковчезите на младите невести.

Откако учествуваше на смотрата, МКД „Браќа Миладиновци“ пред бројната публика

се претстави и со настап. Предвидено беше настапот да се одвива надвор, но заради дождот, нашата фолклорна секција „Танец“ својата „Билјана платно белеше“ ја изведе во локал-

ната сала. Тоа не влијаеше на општото позитивно расположение како на домаќините, така и на гостите кои нашиот настап го поздравил со долг аплауз!

Јулијана Тешија

„Танец“ воодушеви на сплитскиот брег

Што може да биде поголемо за македонското национално малцинство како вовед во прославувањето на Илинден, од настапот на македонскиот национален фолклорен ансамбл „Танец“ од Скопје?

Навистина, настапот на македонскиот национален фолклорен ансамбл „Танец“ на 31 јули во предвечерието на најголемиот македонски национален празник „Илинден“ беше доживување и задоволство за паметење. И тоа не само на припадниците на македонското национално малцинство од Сплит и Далмација, туку и на бројните странски туристи кои го преполнија сплитското шеталиште покрај брегот.

Во организација на МКД „Македонија“ од Сплит и градската Туристичка заедница на Град Сплит, а под покровителство на сплитскиот градоначалник Иво Балдасар и Сплитско-далматинскиот жупан Златко Жеврња, овој концерт беше одржан како финале на хрватската турнеја на „Танец“. Почнаа од Меѓугорје, преку Загвозд, Задар, Макарска и за крај го одбраа Сплит. Големи заслуги за оваа турнеја му припаѓаат на познатиот хрватски актер и докажан македонски пријател, Ведран Мликота.

За самиот „Танец“ нема што да се каже што досега не е кажано – професионалци до крај. Уште од дамнешната 1949 годи-

на кога е основан како државен професионален фолклорен ансамбл, „Танец“ досега има одржано повеќе од 3500 концерти и фестивали пред повеќе од 8 милиони гледачи, на сите континенти и во многу држави, како на пример САД, Канада, Јапонија, Австралија, бившиот Советски Сојуз, Белгија, Франција, Швајцарија, Германија, Грција, Турција, Кувајт, Израел, Египет, Мали, Сенегал, Заир и многу други.

Иако оправдано се плашеа дека дождот нема да го дозволи овој последен концерт на оваа турнеја, сепак времето се смилува и дозволи на оваа патувачка енциклопедија на македонското национално културно богатство во полн состав од 50 фолклорашки и музичари, во богатите и препознатливи ритми на македонскиот фолклор да ја воодушеват сплитската публика. Кога ќе се земе во предвид дека настапија во рамките на сплитската манифестација „Сплиски литњи колури“, со своите прекрасни оригинални македонски носии се вклопија и во самиот назив на оваа програма.

По одржаниот концерт, составот на „Танец“ беше дочекан од членовите на МКД „Македонија“ во нивните простории каде што имаа заедничко дружење до доцна во ноќта.

Биљана Митревски

Танец и Ладо заедно во Загвозд

Али некој од нас знае каде е малото место Загвозд во околината на Имотски? Верувам дека на ова прашање малкумина и од Хрватите кои не се од Далмација можат да дадат потврден одговор. Благодарение на една група на ентузијастички водство на познатиот хрватски актер Ведран Мликота, Загвозд

веќе по 17. пат стана културен центар на Република Хрватска.

Оваа година имаа и посебен повод да бидат горди на овој заклучок. Имено, на 28 јули во програмата на 17. културни средби „Глумците во Загвозд“, по прв пат имаа свој заеднички настап двата најдобри фолклорни ансамбли во РХ и во РМ – *Ладо* од Загреб и *Танец* од Скопје.

Таа вечер на Плоштадот на актерите, пред околу две илјади гледачи, двата врвни фолклорни ансамбли си дадоа голем труд да се претстават во најдобро светло

и да покажат дел од културното богатство на двете пријателски земји. Иако темните облаци со дожд се надвија над Загвозд, гледачите, а и самите изведувачи, веруваа дека сепак дождот кој се закануваше ќе им дозволи да го прикажат својот богат репертоар. И навистина, и небото се смилува, но само за 70-ина минути кои беа доволни на професионалците од двата ансамбла да створат фантастична атмосфера со низа маестрални изведби од двете поднебја. Од една страна, *Тешкото* и *Мелничкото оро*, од друга страна

Линѓо и *загорски кола*. Ред Македонија, ред Хрватска, а сето помеѓу проткаено со аплаузи од многубројната публика.

За жал, небото се смилува само за кратко време. Кога сите го очекуваа заедничкиот финал на овие два маестрални ансамбли, заврна дожд и тоа го означил крајот на оваа фолклорна рапсодија. Штета за сите, а најмногу за гледачите кои со долготрајните аплаузи ги испратија изведувачите и посакаа во некое догледно време повторно да се најдат заедно во Загвозд.

Биљана Митревски

„Танец“ ја воодушеви задарската публика

Националниот ансамбл на традиционални фолклорни танци и песни од Македонија „Танец“, оваа година ја збогати програмата на културното лето во Задар. Имено „Танец“ на 28 јуни настапи пред задарската публика и предизвика големо воодушевување кај посетителите.

Традиционалните македонски звуци во изведба на членовите на „Танец“ и уникатните носии беа големо изненадување за Задари, но и за туристите од други странски земји кои присуствуваа на овој настап. Настанот предизвика и голем интерес кај новинарите и претставниците на градската управа од Задар.

„Танец“ е професионален фолклорен ансамбл кој во 1949 година беше основан од Владата на Република Македонија. Оттогаш па до денес „Танец“ има одржано повеќе од 3500 концерти низ целиот свет и многу успешно ја води улогата на амбасадор на македонската култура и традиција.

Е. К. К.

Вечер за ликовните уметници Емилија и Стојче Тоциновски

Почесниот конзулат на Р. Македонија и МКД *Илинден* во Риека на 9 јули беа домаќини на вечерта посветена на академските сликари брачниот пар Емилија и Стојче Тоциновски. Вечерта почна со настапот на пејачката група и оркестарот на МКД кои исполнија неколку популарни македонски и хрватски песни. По поздравната реч на Илија Христовулов, претседател на МКД *Илинден* и на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, на присутните им се обрати проф. д-р Горан Калоѓера, почесен македонски конзул. Тој посебно го истакна семејството Тоциновски чии членови се посветени на науката, книжевноста и уметноста и кои оствариле трајни и вредни траги во македонско-хрватските врски.

Во првиот дел од вечерта беше прикажан поп-артот *Трофеи* кој претставува магистерски труд на Стојче Тоциновски, одбранет на Академијата за ликовни уметности во Скопје. Станува збор за дело кое што се бави со човековиот егоизам кој ги поместува и со тоа ги превртува вредностите во природата и во

животот. Имајќи ги животните како домашни љубимци или убивајќи ги и од нив создавајќи најразлични предмети и украси, авторот тој варваризам го проследува од првобитниот пештерски човек до денешни дни. Вториот дел од презентацијата го составуваат минијатурни пејзажи. Тие се заедничко уметничко дело. Доловувајќи ги убавините на природата со дрвјата, како љубов на Емилија или планините како творечка провока-

ција на Стојче, нивен стремеж е да се создаде еден единствен ликовен ракопис. Жолтата изгорена земја, синевиците на небото и на водите, црвената боја како симбол на егзистенцијата формираат ликовни дела кои ја разгалуваат душата и се врежуваат во помнењето. Цел на авторите е да го потврдат универзалниот јазик на уметноста во која и естетски се оствариле и потврдиле.

V. T.

Македонско-хрватска стихозбирка „Од еден до друг брег“

Последниве неколку години интензивизирана е книжевната соработка и се појавија повеќе преводи на дела од македонски автори на хрватски јазик. Да наброиме некои од нив: Венко Андоновски, Ермис Лафазановски, Игор Исаковски, Васил Тоциновски, Христо Петрески, Љерка Тот Наумова. Нов резултат на меѓународната македонско-хрватска соработка е книгата *Од еден до друг брег / Od jedne do druge obale*. Издавачи се од македонска страна Здружението за литература, култура и наука *Бран* од Струга и од хрватска страна Хрватското книжевно друштво од Риека. Застапени се по петнаесет поети со по три песни, фотографија и

кратка библиографска белешка. Македонскиот дел од книгата е во избор на Петко Шипинкаровски, а преводот на песните од македонски на хрватски јазик е на Слободан Јовичиќ. Опфатени се најзначајните творечки имиња од охридско-струшкиот регион. Изборот на хрватските автори, предговорот и белешките се на Васил Тоциновски, а приопштувањето од хрватски на македонски јазик е на Петко Шипинкаровски. Стихозбирката својата прва промоција ќе ја има на Меѓународниот фестивал *Пријатели на книгата* во Риека кој традиционално се одржува во почетокот на ноември.

V. T.

Изложба на слики по повод Илинден

По повод големиот македонски празник „Илинден“, во просторот на Македонското културно друштво „Македонија“ во Сплит на 1 август е отворена изложба на цртежи во комбинирана техника и графики на м-р Весна Радишиќ. Изложбата под насловот „Светот на сниттата“ претстави 17 дела посветени на зачувувањето на природата и нејзините ресурси. Исто така, отворена е и изложбата на слики-цртежи во комбинирана техника на Сашо Ацковски насловена „Виртуелна стварност“ на која се претставени 15 дела, тематски ангажирани, инспирирани од актуелните процеси на технологизацијата, роботизацијата, на отуѓувањето на човекот од

суштественото, од природата, разнебитувањето...

Изложбите ги отвори Виолета Калиќ, историчар на уметноста, автор и на освртите во каталозите, која говореше за уметниците и за значењето на делата, а претседателот

на МКД „Македонија“, Ангел Митревски, говореше и за значењето на оваа соработка помеѓу МКД „Македонија“ од Сплит и Домот на културата „Кочо Рацин“ од Скопје, која резултира со повеќе успешно реализирани проекти претставени и во Сплит,

но и во повеќе други хрватски градови. Настанот е реализиран со поддршка на Советот за национални малцинства на Р. Хрватска, како и со поддршка на Град Сплит. Промоторот на изложбата, Виолета Калиќ, даде интервју на македонски јазик за хрватската телевизија која го снимаше отворањето на изложбата. По претставувањето во Сплит, изложбата ќе биде отворена и во повеќе други градови во Хрватска. Се очекува и реализација на други изложби со учество и на хрватски, македонски, но и други ликовни уметници од странство во состав на мултикултурни проекти.

Биљана Митревски

Биљана Митревски

Биљана Митревски

Филмски фестивал со светски ѕвезди

Оваа година традиционално по петти пат во Задар во „Св. Доминик“ и куклениот театар се одржа „Авантура фестивал филм форум Задар“ кој од година во година станува сè поуспешен, а за реномираноста на фестивалот секако зборуваат како посетено-

ста, така и гостувањата на големи европски и светски ѕвезди од областа на кинематографијата. Основач и директор на фестивалот е македонскиот режисер Сергеј Станојковски кој дипломира камера во Прага, а е познат по својот филм „Контакт“.

Годинава фестивалот го посетија оскаровците Чедомир Колар (Ничија земја), Бранко Лустиг, Алан Старски, потоа Лоц Кериган (Хоумленд), Луиса Минара и многу други. Публиката имаше можност да погледне одлични европски филмови од фестивалите во Кан, Торонто и Берлин. Целта на фестивалот е создавање на платформа за европска копродукција и развој на хрватскиот и задарскиот регион. Пред неколку години на фестивалот настапи Данило Шербеџија со неговиот татко Раде Шербеџија и македонската пејачка Тања Царовска која има успешна кариера во Лондон, а ја изведе насловната песна во филмот „Страдањата на Исус“ и „Троја“.

Е. К. К.

Влатко Стефановски на фестивал во Шибеник

Влатко Стефановски, во јули повторно се појави пред хрватската публика. Овој пат нашиот гитарист од светски ранг, одржа концерт во рамките на Оф и џез фестивалот во Шибеник, со што остави особен впечаток кај публиката. Тој настапи на третата завршна вечер, концертот

траеше повеќе од два часа, а публиката беше воодушевена и го враќаше неколку пати на бис.

Стефановски со своето „Влатко трио“ на репертоарот имаше стари хитови, но и песни од новиот албум „Сеир“.

Посебно изненадување за присутните беше изведбата на

„Калајциско оро“ во 11 осмини заедно со гостинот на вечерта Марко Рамљак, познат хрватски виолинист. Изведбата беше проследена со огромно воодушевување од публиката.

Инаку, Влатко не е прв пат пред шибенската публика. Во 1979 година кога настапувал со групата „Леб и сол“ во овој дел од Јадранот, Шибеник му бил база. Оттогаш има гостувано неколку пати.

По концертот ни изјави дека е особено задоволен од вечерта и од тоа како публиката со воодушевување ја доживува неговата музика.

„Немам што да кажам. Овие долги аплаузи од присутните говорат сè. Еве видовте“, ни рече Стефановски.

По настапот во Шибеник, „Влатко трио“ настапи во Сисак.

М. Г.

Со топло срце во Македонија

Меѓународниот фестивал „Св. Наум Охридски“, кој оваа година се одвиваше од 1 до 5 август во организација на КУД „Плетенка“ од Охрид, беше богат со настапи на фолклорни друштва и групи од речиси целиот Балкан.

Меѓу стотината гости беа и членовите на МКД „Браќа Миладиновци“, поточно на фолклорната секција „Танец“ кои Хрватска ја претставуваа заедно со членовите на КУД „Герам“ од Виљево.

Овој фестивал има за цел да ги претстави традициите, народните носии, но и културата на државите кои што се претставуваат на него, а задача на нашите членови беше да ги претстават бојата и звукот на македонската музика, онака како што таа живее во Хрватска. Во тоа и успеаја: со своите носии, со танцот,

но пред сè, со срце полно со Македонија, разиграниот „Танец“ под раководство на Мирта Гало на присутните им покажа како во далечната Хрватска црвено бие македонското срце!

Настапот се одржа на 3 август во прекрасниот локалитет „Св. Наум“, а му претходеа

разгледување на градот Охрид и прошетка со брод по прекрасното Охридско езеро.

Членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ и КУД „Герам“ во Хрватска се вратија со топло срце полно со Македонија!

Ј. Т.

И тоа е Охрид!

„Лихнида кајче веслаше по Охридското езеро, тивко си песна пееше: Билјана платно белеше.“

Лихнидос, град на светлината, балкански Ерусалим, бисер македонски, се само неколку од многуте називи за Охрид – најпопуларната туристичка, културна и духовна дестинација во Македонија. Охрид е спој на сонце и вода, планини и плажи, традиција и современ живот. Секогаш динамичен и позитивен, овој преубав град истовремено плени и инспирира да се посети повторно и повторно...

И јас не можев да одолеам, а да не го посетам повторно летово за време на мојот престој во Македонија. Но, овој пат не поради Самуиловата тврдина, Античкиот театар, Плаошник или многубројните цркви и манастири. Едноставно, сакав да го почувствувам низ пулсот на животот кој се одвиваше во неговите преградки помеѓу тесни-

те камени улочки и сините води езерски.

Прошетката по охридската стара чаршија беше вистинско уметничко доживување. Мноштво дуќани од сите страни ги мамат туристите со разна понуда на сувенири за трајни, незаборавни спомени. Се разбира, посебно место заземаат прочуените охридски бисери, кои уникатни и рачно изработени може да се купат само кај Талеви и Филеви. Но, купувајте ги само за себе, зашто велат дека подарените бисери не носат среќа туку солзи.

На крајот на познатата чаршииска калдрма, во центарот од каде сите патишта водат во Охрид, стариот Чинар со сета своја раскош сè уште гордо му пркоси на времето. Восхитува неговата

чудесна крошна која со шепотот на ветрот низ гранките сведочи и раскажува за долговечноста на градот.

Своја легенда раскажува и езерото. Нејзиниот почеток е на Бијланините извори, каде што некогаш, како и во песната, таа белела платно. Татнежот на кристално чистата студена вода што моќно се слева низ каналот не остава никого рамнодушен. А езерото чинам, во себе ја крие тајната на вечноста. Во постојаниот танц тоа занесно блескоти на сончевите зраци и со брановите ги плиска трските покрај брегот, додека грациозните лебеди и летот на галебите ја дополнуваат волшебната глетка. Уживањето во таа идилична убавина сигурно ги понесе и учесниците на 28.

Прокопиев на Фестивалот на светската книжевност во Загреб

Охридски меѓународен пливачки маратон. Во придружба на десетина чамци од изворите на Црн Дрим до Градското пристаниште во Охрид, тие со своето жестоко пливање како да го сечеа езерото на два дела. Ме потсетија на филмот *Исправи се Делфина*.

За секоја пофалба беше и гостољубивоста на мештаните. Со искрена насмевка, љубезни и трпеливи, во секој момент беа спремни за срдечен разговор. Задоволство беше да се седне во некое од кафулињата на кејот покрај езерото и да се набљудува како се злати од залезот на сонцето. Магична слика што ја гали душата и остава чувство на спокој. Вечерните часови пак, беа исполнети со пријатните звуци на музичките фестивали *Охридско лето*, *Охридски хорски фестивал*, *Piano Summer Ohrid*, *Охрид те сакам*, *Охрид фест – Охридски трубадури* и со уште бројни културни содржини за сечиј вкус.

Посетата на Охрид ми помина речиси во миг. Со воздишка си помислувам, пак ќе се вратам, следниот пат сигурно ќе откријам некоја друга интересна легенда или заборавен стих од староградска песна.

Е. Петровска

Во рамките на меѓународниот *Фестивал на светската книжевност* што се одржа во Загреб под покровителство на претседателот на Хрватска, Иво Јосиповиќ, а во организација на реномираната издавачка куќа *Фрактура*, на 5 септември 2014 година во библиотеката *Богдан Огризовиќ* на трибината под назив *Писателот и неговиот читател*, пред бројната публика беше претставено хрватското издание на збирката раскази *Човечулец – бајки од левиот џеб (Čovječuljak – bajke iz lijevoga džepa)* од познатиот македонски писател Александар Прокопиев. Водечкиот човек на *Фрактура*, Сеад Сердаревиќ, ја отвори трибината, а модератор беше Катарина Брајдиќ. Заедно со авторот за збирката зборуваше и нејзиниот преведувач, проф. д-р Борислав Павловски.

За книгата *Човечулец*, Прокопиев ја доби престижната меѓународна книжевна награда *Балканика* за 2010 година. Ова оригинално дело содржи 16 уметнички бајки за возрасни кои преку делови од најпознатите светски бајки носат фантазија и можност за игра, но истовремено ги актуализираат важните, универзални човечки вредности. Во секоја бајка главните ликови

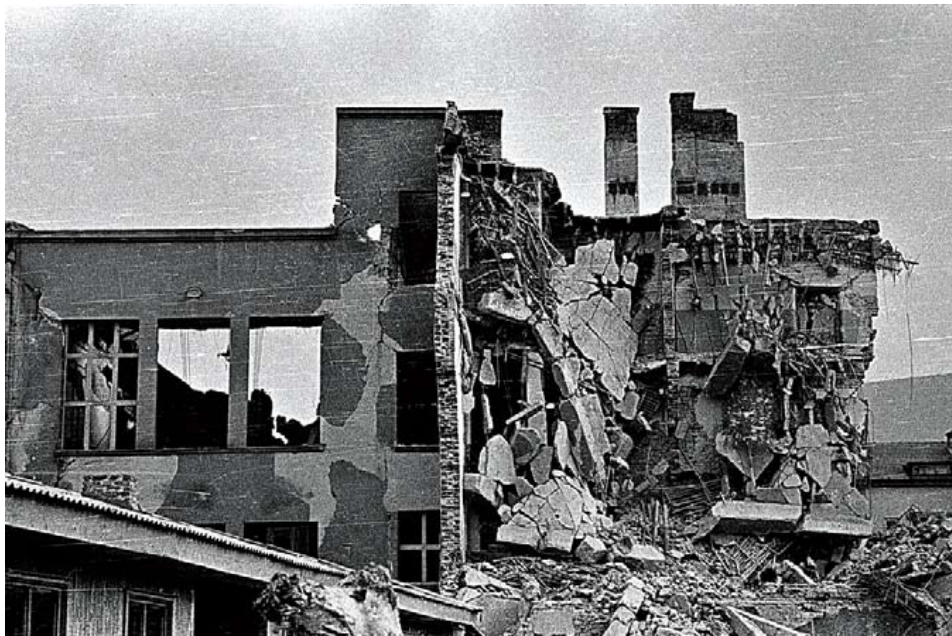
се всушност споредните, секоја се случува во различно време и место, секоја има свое упатство за читање, а последна бајка е автобајка.

Александар Прокопиев е роден во Скопје во 1953 година. Дипломирал на Филолошкиот факултет во Белград, а докторирал филолошки науки во Белград и на Сорбона во Париз. Работи во Институтот за македонска литература во Скопје. Пишува проза, есеи, хаику поезија и литературни критики. Објавил многу дела кои се преведени на англиски, француски, италијански, полски, унгарски, чешки, јапонски, руски, словачки и на сите балкански јазици, а и самиот преведува. Член е на редакцији на повеќе значајни списанија од областа на литературната наука, на македонскиот ПЕН центар и на Друштвото на независни писатели во Македонија. Покрај тоа, свирел во култната рокенрол група *Идоли*. Освен *Балканика*, Прокопиев е добитник и на други бројни награди и признанија меѓу кои се и наградата *Прозни мајстори* (2007) за најдобро прозно дело во Македонија и почесната награда *Хеликон* (2011) во Софија.

Е. Петровска

Скопскиот земјотрес низ објективот на Бошко Фржоп

Потсетување на катастрофалниот земјотрес од 26 јули 1963 година. Потсетување на светската солидарност благодарение на која изникна ново Скопје. Хрватскиот архитект Бошко Фржоп е еден од лицата кои учествувале во обновата на градот, а токму во Скопје пред повеќе од половина век го купил својот прв фотоапарат, по што и аматерски почнал да се бави со фотографија

По повод 51 година од скопскиот земјотрес, разговаравме со архитектот Бошко Фржоп, роден во 1934 година во Водице, каде и сега живее. Тој е член на фото-клубот Шибеник, а по повод сеќавањето на скопската катастрофа ни отстапи неколку свои

фотографии кои ексклузивно ги објавиме за оваа прилика во „Македонски глас“.

Како се најдовте во Скопје во 1963 година?

По дипломирањето на Архитектонскиот факултет се вработив во една хрватска фирма која беше дел од хрватската

оператива ангажирана по катастрофалниот земјотрес во Скопје. Отидов со сопругата и таму останавме повеќе од две години. Таа таму се запиша на факултет, а јас бев ангажиран во мојата струка. Со мене беа инженери, техничари, сидари и секој го даваше својот придонес. Живеевме прво во една училишна зграда, а потоа во Военото училиште, каде од ормани направивме соба за спиење. Иако имаше страшни призори, за мене Скопје останува во убави спомени.

Токму во Скопје сте го купиле својот прв фотоапарат и сте почнале да се бавите со фотографија. Што Ви беше главен мотив?

За мене, како млад архитект, земјотресот во Скопје беше вистинска можност да се извлече тоа што е поучно во една катастрофа, во смисла како се граделе објектите, кои биле стабилни и издржале, а каде била грешката на оние што се срушиле. Патот до железничката

станица беше целиот во бранови и одвај можевме со оперативата да дојдеме до крајната цел. Саниравме тоа што можеше да се поправи, а она што не можеше – се рушеше. Тогаш го купив својот прв фотоапарат „Киев“, и тоа од мојата прва плата и почнав да доловувам што мене ми се чинеше интересно. Не снимав само срушени кадри, туку преку објективот го доловував животот во Скопје.

Имате цела збирка од над илјада фотографии врзани за Скопје.

Да. Сите се создавани во текот на 1963 и 1964 година и тие до сега не се објавени никаде. Тоа е моја приватна збирка на вредни црно-бели фотографии. Иако условите за нивно развивање во Скопје беа многу лоши, сепак јас успеав да ги сочувам и архивирам. Можеби во некоја прилика во Хрватска ќе организирам изложба каде ќе ја претставам темата со природната катастрофа во Скопје што се случи пред 51 година.

Дали бевте во Скопје потоа?

За жал, не. Но, многу би сакал. Доста читам и гледам за Скопје и Македонија, но цели 50 години патот не ме однесе повторно таму.

Милена Георгиевска

Љубов преобразена во обичаи

Годинашна манифестација „Галичка свадба“ беше посебна затоа што во ист ден се венчаа две заљубени двојки

*„Зајди, зајди, јасно сонце
и ти млада месечино...
...твојте лисја пак ќе се родат,
а мојата младост никогаш нема
да се врати.“*

ваа е позната македонска песна, за која сите мислат дека е народна. Вистината е дека ја има напишано Александар Сариевски. Навистина: младоста не се враќа, ама продолжува преку нашите синови, ќерки, внуци... Како и секоја година од 50-тите до денес се враќа и „Галичката свадба“ да нè потсети на нашите најмили, обичаите, непокорот, љубовта... на историјата на МАКЕДОНИЈА.

И ова лето Господово на 2014-тата година на Петровден во Галичник засвирија зурлите и тапаните во чест на уште една свадба. Годинава беше невообичаена затоа што се венчаа две двојки: Иван Сариевски (инаку внук на А. Сариевски од синот Мире) и Ана Гаревска и Стефан Куковски и Маргарита Ивановска. Така се продолжи традицијата на Петровденските галички свадби кога и младо и старо се на оро. Било и останало.

Момчињата и девојките облечени во раскошните галички носии го китат бајракот со разнобојни цвеќиња: трендафил, копитан, невен, кој се ставаат

на десната страна на куќата на зетот и на него се пука со пушки со што се означува почетокот на свадбата. Се огласуваат тапаните, писнуваат зурлите и зетот ги пречекува сватовите пред семејната куќа каде свекрвата со погача на глава го игра „Свекрвиното оро“. Потоа се доаѓа на платото пред чешмата Упија и се танцуваат „Тешкото“, „Невестинското“, „Манукот“ и други ора.

Следниот ден (недела), обичаите започнуваат со канење на мртвите, па бричење на зетот, земање на невестата и венчавка во црквата „Св. Петар и Павле“. По црковниот обред невестата го игра „Невестинското оро“ и ги дарува најблиските, а сè проследено со звукот на тапаните и на зурлите. Следува богата софра подготвена од свекрвата и од бабата на која сите се добредојдени. Специјалитетите се галички, а се точат домашна ракија и вино. Потоа сите пеат и играат и без тапанците и зурлаците.

Манифестацијата „Галичка свадба“ секоја година ја следат илјадници посетители не само од Македонија, туку и од странство. Уште една потврда за вистинското чување на македонската културна традиција, промоција на Македонија во светот и доказ дека љубовта и покрај сите рецесии и војни сè уште постои.

М. Апостоловска – Вујаклија
Фото: Петар Стојановски

Калеидоскопје

Македонско-хрватското здружение за промовирање на културните вредности и врски *Спектрум* од Загреб во соработка со Заедницата на Хрватите во Република Македонија, на 6 и 7 јуни 2014 година во просториите на општина Центар во Скопје, организираше Денови на хрватската култура под назив *Калеидоскопје*. Манифестацијата се одржа под покровителство на Град Загреб и општина Центар – Скопје, а по повод одбележувањето на 100-годишнината од смртта на познатиот хрватски писател Антун Густав Матош.

Првиот ден на отворањето гостите, меѓу

кои беше и претседателот на ЗХРМ, Франьо Ипша, ги поздравил Сластица Кореќиќ, претседателка на *Спектрум*, проф. д-р Људмил Спасов од скопскиот Филолошки факултет и м-р Љерка Тот Наумова, која беше и модератор на настанот. Предавање одржа

амбасадорот на РХ во РМ, Златко Крамарик, а кроатистите од Скопје и македонистите од Загреб читаа поезија од А. Г. Матош.

Другиот ден беше организирана тркалезна маса на тема *Иднината на студиите за јужна славистика*, на која учествуваа кроатистите од Скопје и македонистите од Загреб. Потоа Заедницата на Хрватите во РМ се претстави со своја програма на рецитали поезија од А. Г. Матош. Проф. д-р Венко Андоновски одржа предавање за положбата на хрватската и македонската книжевност во времето на глобализација и

претставување на преводот на македонистите во рамките на *Ревизијата на мали книжевности*. На настанот беа и македонските поети Владимир Мартиновски, Иван Антоновски, Звонко Таневски, Калина Малеска и други.

Манифестацијата *Калеидоскопје* се покажа како одличен пример и позитивно искуство на соработка на млади луѓе и дружење меѓу Македонците од Хрватска и Хрватите од Македонија, како и сите нивни пријатели. Да му посакаме на *Спектрум* успех во организирање на уште многу вакви и слични настани.

Е. П.

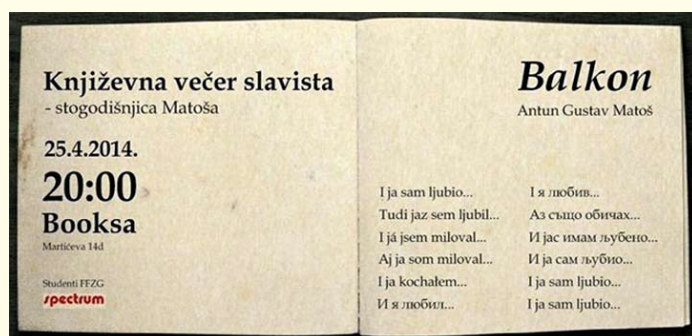

Книжевна вечер на славистите

На 25 април 2014 година во книжевниот клуб *Букса* во Загреб, Македонско-хрватското здружение за промовирање на културните вредности и врски *Спектрум*, организираше *Книжевна вечер на славистите* со одбележување на 100-

годишнината од смртта на А. Г. Матош.

Трибината *Матосевата критика на модернизмот* ја одржа проф. д-р Звонко Ковач, раководител на Отсекот за јужнословенски јазици и книжевности при загребскиот Филозофски факултет,

додека студентите на словенските јазици при истиот факултет читаа

извадоци од Матосевиот расказ *Балкон* на сите словенски јазици.

Успение на Пресвета Богородица во Загреб

Дојдете сите краишта Земни, да го прославиме чесното преселување на Божјата Мајка, бидејќи во рацете на Синот ја положи Својата душа непорочно. Затоа со Нејзиното Успение светот се оживотвори и Ја празнува со псалми,

пееше и песни духовни, заедно со бесплотните сили и со апостолите.“ (Од Литијните стихирни на Празникот)

Ден за радост и братска љубов се чувствуваше во срцата на сите присутни верници во Македонската православна црква во За-

греб, по повод денот на Успението на Пресвета Богородица.

На крајот прота Кирко рече: „Да се помолиме на Божјата и наша Мајка да не не лишува од својата помош, да не чува од секакви зла и непријатели, да ни ја чува татковината

наша и да ни го испрати од небото Својот голем мајчински благослов.“

Големиот број на причесници ни дава да веруваме дека Македонецот каде и да е, си ја чува и почитува својата прадедовска вера.

о. К. В.

Прослава на Денот на МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“

Навистина беше прекарно да се присуствува во нашата Македонска православна црковна општина „Св. Јоаким Осоговски“ во Пула. Од лицата на повозрасните, но и од најмладите верници се читаше духовната радост. При крајот на Божествената литургија на повикот од свештеникот „со страв Божји, вера и љубов пристапете“ верниот народ се причести со Светите дарови.

На крајот од богослужбата беше направен Молебен за успешна школска година, за Човекољубивиот Го-

спод, Нашиот Спасител, да ги просветли сите ученици, за да бидат за радост на своите родители и од полза на

нашата татковина и на Светата црква.

Кумовите за 2014 година, Зоран, Љубинка, Антонио, Ангела и Андреа Петровски од Пореч, заедно со ЦО приредија богата трпеза на љубовта за сите присутни верници во просториите на црковната општина, а за 2015 година за кумови се пријавија Игор, Сашка, Филип и Михаил Јаневски од Пула.

о. К. В.

UGO COOL SERVICES j.d.o.o

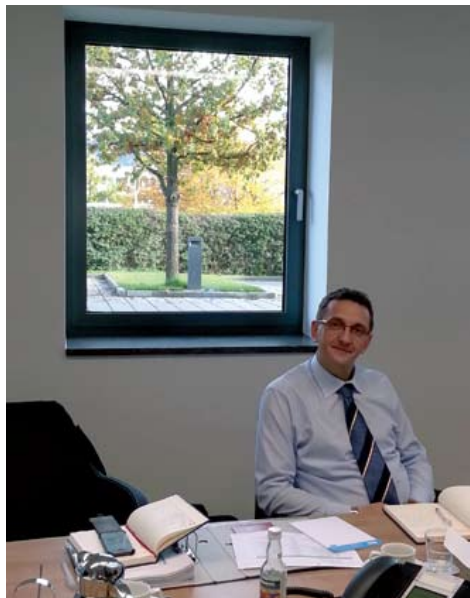

Specijalizirani servis za održavanje, ugradnju i servisiranje ugostiteljskih aparata (rashladnih komora, hladnjaka, klima uređaja, konvektomata, perilica posuđa, kuhinjskih napa, električnih i plinskih štednjaka i pećnica, aparata za kavu te ostale ugostiteljske opreme)

Tel.: ++385 1 6040 103; Faks: ++385 1 6040 100; E-pošta: ugocool@icc.hr; Mob.: 099 676 2859

Од Дебар во Шибеник

Дејан Вапски од Македонија се досели во Хрватска и сега со своето семејство живее во Шибеник, каде стана дел од македонската дијаспора. Во намерата на остварување на деловни успеси во КНАУФ, во чекор го следат неговата сопруга Оливера и неговите две ќерки

Преданоста кон работата и професионализмот Дејан Вапски од Македонија го донесоа на раководно место во фабриката КНАУФ во Книн, каде веќе неколку месеци ја извршува оваа висока и одговорна функција. Тој веќе неколку месеци со своето семејство живее во Шибеник, каде стана дел од македонската дијаспора во Хрватска. Во намерата на остварување на деловни успеси во чекор го следат неговата сопруга Оливера и неговите две ќерки Ангелина и Наталија, а првите впечатоци за Хрватска се повеќе од позитивни.

- Шибеник и околината навистина се вистинско доживување, особено во лето кога човек навистина може да се опушти од секојдневните обврски и училиште, вели Оливера, наставник во одделенска настава со долгогодишно искуство во Македонија.

А Дејан, кој зад себе има исто така респектабилно искуство од македонската фабрика КНАУФ во Дебар, засега е задоволен од почетокот во новата средина.

„Се среќаваме со една, за нас, друга култура, која се надевам ќе нè збогати. Моите деца сега го совладуваат и хрватскиот јазик, иако во добар дел го разбираат. Изненадени сме од богатата културна понуда на она што го видовме барем ова лето, од архитектурата, но и од чистотата на околината“, вели Дејан.

Тој додава дека на деловен план има многу да се работи, но него не му паѓа тоа тешко, како што не му е тешко ни секојдневното возење од четириесетина километри до Книн и назад. Дејан е од оние луѓе кои можат да работат и по 20 часови на ден, а одговорниот однос кон работата токму го рангира на челната позиција што сега ја има во фирмата. Честите патувања во Германија, Турција, Австрија, Македонија, каде ја претставува фирмата преку свои презентации, исто така, ги одработува со леснотија.

- Одлуката да се прифати понудата од страна на врвниот менаџмент на КНАУФ за доаѓање во Хрватска ја донесовме

мојата сопруга и јас заедно. Не беше едноставно да се напушти родното место од причина што и јас и мојата сопруга важевме за успешни и почитувани личности, секој во својот делокруг и бевме високо етаблирани во секојдневниот живот и функционирање на градот, раскажува Дејан. Тој додава: оној кој живеел во Дебар, тој има диплома од „животниот факултет“. Годишните поминати во Дебар, град кој го карактеризира соживотот и толеранција помеѓу населението, како и животното искуство кое го стекнавме таму, ни овозможија да се адаптираме многу брзо и без проблеми.

Од друга страна, семејството Вапски потенцира дека од првиот ден наишле на добар прием и коректен однос од страна на локалното население, а евидентниот високиот степен на култура и толеранција кај жителите на Шибеник и генерално во Хрватска, во голема мера им помогнало многу порелаксирано да го „пребродат“ периодот на адаптација.

Милена Георгиевска

ЗБОРОВНИ ГРУПИ

Речникот на секој јазик е составен од голем број зборови. И покрај тоа што секој од зборовите претставува посебна единка, според некои свои карактеристики зборовите се поврзуваат меѓу себе, формирајќи помали или поголеми групи. Во еден случај се обединуваат според некое поопшто, заедничко значење, во друг – според формата, во трет – според службата во речницата итн.

Зборовите групирани врз основа на некој општ, заеднички признак се викаат **зборовни групи** или **класи**. Во науката за јазикот постојат повеќе класификации на зборовите во групи, а најчесто се применуваат: **значенската** (семантичката), **формалната** (морфолошката) и **функционалната** (синтаксичката) класификација.

1. **Значенската** класификација на зборовите е позната уште од античкиот период. Со помали промени и дополнувања таа и денеска важи во науката за јазикот. За основа, оваа класификација ја има внатрешната, смисловната, значенска страна на зборовите. Зборовите се класифицираат врз основа на нивните општи лексички и граматички значења. Тоа се најопшти поимски или категоријални значења при кои се занемарува посебното, сопствено значење на зборот.

Според овој пристап, во македонскиот јазик се изделуваат еднаесет зборовни групи (класи): *именки, придавки, броеви, заменки, глаголи, прилози, предлози, сврзници, честички, извици и модални зборови.*

За зборовната група *именки* заедничко е тоа што именуваат поим за живо суштество, за предмет или за појави и дејства сфатени предметно. Покрај општото лексичко значење предметеност, именките имаат и општи граматички значења, а во нашиот јазик тоа се родот, бројот и определеноста.

Придавките образуваат посебна група врз основа на искажувањето карактеристика на некого или на нешто.

Заменките претставуваат одделна зборовна група според нивното својство за означување или посочување на лица, предмети или појави.

Со значењето избројливо количество се одликуваат *броевите*.

Врз основа на признакот процес (дејство/работа или состојба) се изделуваат *глаголите*.

Основното значење на *прилозите* е околност во која се врши некое дејство.

На *предлозите, сврзниците и честичките* не им се припишуваат никакви лексички значења. Со нив не може да се изрази одделен поим, бидејќи не означуваат нешто што постои во реалноста. Затоа тие се несамостојни, помошни зборови со кои се изразуваат одделни граматички значења.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

Bekos

bez jezičnih prepreka...

АГЕНЦИЈА ЗА ПРЕВЕДУВАЊЕ ЗА СИТЕ ЈАЗИЦИ
URED SUDSKIH TUMAČA I PREVODITELJA ZA SVE JEZIKE

www.bekos.hr

Siget 18C/VI, Zagreb, Tel.: ++385 1 652 57 50, Fax: ++385 1 652 33 88, Mob: 091-572 33 88

**Av. Dubrovnik 10, Zagreb, Zgrada Chemcolora, soba br. 111,
(pored općine Novi Zagreb), Mob: 095-871 87 16**

20 godina sa Vama AMPER SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja *Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax. 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777

E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr
E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Ilievski

Македонски јазик на радио во Хрватска

Задар – Радио 057, недела од 16,30 до 17 ч. емисија „Македонска ура“, фреквенција 91 мегахерц или на www.057info.hr. Водители Мирјана Мајиќ и Елвис Папиќ.

Студио во Задар

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕНИ РЕКЛАМИ ВО „МАКЕДОНСКИ ГЛАС“

Страниците на нашето списание „Македонски глас“ отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламираат на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користењето на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 A4	600 куни	900 куни
1/2 A4	450 куни	600 куни
1/3 A4	300 куни	450 куни
1/4 A4	225 куни	300 куни
1/8 A4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш „Македонски глас“

ПРЕТПЛАТА НА „МАКЕДОНСКИ ГЛАС“

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на Заедницата е: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804, матичниот број: 3805760, и личниот идентификациски број (ОИВ): 07739533563) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина (за 6 броја), изнесува 60 куни годишно, додека пак за странство, 120 куни годишно или 17 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,
искрени поздрави од
Уредништвото

Вкусовите на Македонија

Ќофтиња со сос од домати

За ѓофтињата потребно е: 600 гр мелено месо, 1/2 помала главица сечкан кромид, 1 јајце, 1 парче стар леб претходно натопен во вода и исцеден, сечкан магнонос, малку сода бикарбонат, сол и црн пипер.

Подготовка: Сите наведени артикли добро се замесуваат со раце за да се изедначи смесата и од неа се формираат ѓофтиња. Се пржат во тава на врело масло.

За сосот потребно е: 300-350 гр пасиран сос од домати, 1 глави-

ца кромид, масло, 4-5 супени лажици брашно, 1 супена лажица црвен пипер, магнонос, сол, црн пипер и 1 чаша студена вода.

Подготовка: Во подлабок сад се загрева маслото и се додава ситно исечканиот кромид кој добро се запржува, а потоа со постојано мешање се додаваат брашното и црвениот пипер. Кога запршката е готова, се додава водата и повторно се меша.

На крај се додава сосот од домати. Смесата врие околу 10 минути. Кога е готово, се додава сол, црн пипер и ситно сечкан магнонос.

Потребно е: 9-10 зелени пиперки со средна големина, 4-5 црвени поголеми домати, 3-4 јајца, 1

китка магнонос, масло, сол, црн пипер и толчена сол.

Подготовка: Пиперките ситно се сечкаат и се ставаат да се пржат во длабока тава на претходно загреано масло. По желба може да се додаде и ситно исечкана главица кромид. Откако пиперките ќе омекнат и ќе добијат златно-жолта боја, се додаваат

Летна манџа

доматите претходно излупени и исечкани на мали парчиња. По зовривањето се додаваат ситно исечканиот магнонос и зачините. Смесата се вари 10-15 минути. Пред крај, на тивок оган со постојано мешање постепено се додаваат изматените јајца и потоа јадењето се тргнува од огнот. Се сервира гарнирано со бело сирење.

Сарма со листови од винова лоза

Потребно е: 30-35 млади листови од винова лоза, 500-600 гр телешко или јунешко мелено месо, 1 главица кромид, 150-200 гр ориз, магнонос, масло, сол, црн пипер, мешан сув зачин и црвен пипер.

Подготовка: Листовите од винова лоза најнапред добро се мијат под млаз студена вода, а потоа се обаруваат во зовриена вода за да омекнат. Во тава на врело масло прво се запржува меленото месо. Кога е полу готово, се додава сечканиот кромид, а подоцна и оризот и сето заедно се пржи. На крај се додаваат сите зачини

и сечканиот магнонос и смесата добро се меша. Потоа се подготвуваат сармите. На секој лист се става по 1 лажица од смесата, добро се завиткува од сите страни и сармите се редат цврсто притиснати во поширок метален сад. Одозгора се прекриваат со 4-5 листови, а потоа се притиснуваат со помал поклопец за да не се растурат. Се додава зовриена вода да ги прекрие сармите, садот се поклопува и се вари на тивок оган околу 1,5 час. Кога

ќе се свари, се вади помалиот поклопец, и сармите се преливаат со запршка од малку масло и 1 супена лажица црвен пипер. Се служи со кисело млеко.

Е. Петровска

КОКИНО - ТВРДИНА НА СОНЦЕТО И МЕСЕЧИНАТА

На многуте постоечки убавини што ја красат Македонија со почит можеме да ја додадеме и оваа неверојатна градба, древната мегалитска опсерваторија Кокино, создадена под влијание на природните сили. Сместена е на неовулкански рид, на надморска височина од 1030 м, со должина од околу 90 м и ширина од 50 м, под планинскиот врв Татијев камен, во атарот на село Кокино, Кумановско. Како културно наследство од исклучително значење, што е единствен таков статус на локалитет во Македонија, откриена е случајно дури во 2001 г. Датира од 1800 г. п.н.е, односно од раното бронзено време и е стара најмалку 3800 години. Американската вселенска агенција НАСА во 2005 г. ја рангираше на високото 4. место по старост во светот.

Мистериите што ги крие Кокино се вистински предизвик за археолозите и астрономите. Не залудно се вели дека таму камењата имаат душа. Локалитетот се состои од повеќе шилести карпи создадени со стврдување на истечена лава од активен вулкански кратер, каде се создале процепи. Во седум од

нив се наоѓаат камени маркери низ кои се следеле циклусите на сонцето и месечината и се мерело времето. Маркерите со фасцинантна астрономска прецизност ги одредувале главните позиции на сонцето и месечината во текот на годината, есенската и пролетната рамноденица и најдолгиот и најкраткиот ден во годината. Праисториските жители правеле лунарен календар со циклус од 19 години, што е врвно цивилизациско остварување. Опсерваторијата била во употреба над 1200 години.

Извршените испитувања и пронајдените артефакти (керамички чинии, амфороидни садови, камени секири) покажаа дека локалитетот има карактеристики и на митска света планина. Најинтересни елементи се троновите. Поставени се така да имаат поглед кон источниот хоризонт и претставуваат свето обредно место. „Нишанот“ бил поставен од два вертикални камени блока со процент меѓу нив. Набљудувањето на движењето на небеските тела помагало да се прават календари кои служеле за организирање на земјо-

делските и сточарските активности, како и за одредување на деновите за изведување на ритуалните племенски обреди врзани со култот на плодноста, на светиот брак, меѓу Мајката Земја и Сонцето. Оставените траги од минатото сведочат за времето кога човекот почнал да господари со природата и за неговата генијалност во искористувањето на природните ресурси за свои потреби и верувања.

Кокино е драгоцен дел од историјата, митот, легендите... Една легенда вели дека во далечното минато во овој крај се одгледувале коњи, поради што имало многу вешти коњаници. Можеби затоа и природот до таму е неатрактивен, но глетката е величествена. Имате чувство како да сте на небо и ако кренете рака ќе фатите некоја ѕвезда, додека изгрејсонцето е посебно доживување. Но сепак, добрата зачуваност на локалитетот не обврзува со голема одговорност да го заштитиме, означиме со патокази и пред сè, да изградиме нов пат за да им го олесниме пристапот на туристите.

Е. Петровска